

VILÁGVÁROSI REGÉNYEK

REJTŐ JENŐ

A FEKETE KAPITÁNY

REGÉNY

LITERÁRIA KIADÓVÁLLALAT KFT.
Budapest, 1938.

A mű elektronikus változatára a Nevezd meg! - Így add tovább! 3.0 Unported (CC BY-SA 3.0) Creative Commons licenc feltételei érvényesek. További információk: <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.hu>

Elektronikus változat:
Budapest : Magyar Elektronikus Könyvtárért Egyesület, 2014
Készült az Internet Szolgáltatók Tanácsa támogatásával.
Készítette az Országos Széchényi Könyvtár E-könyvtári Szolgáltatások Osztálya
ISBN 978-615-5433-09-2 (online)
MEK-12800

TARTALOM

Az olvasó megismer egy farkast pizsamában

Egy ember férfi szeretne lenni

A nagymama közbelép

Havlicsek kalózkodat akar szerződtetni és ez sikerül neki

Larry terve várakozáson felül sikerül

Egy tudósból kitör a „farkasvér”

John visszamenőleg szédül

Az olvasó megismer egy farkast pizsamában

1.

A címben jelzett dúvad természetesen nem valóságos farkas, miután ilyenek még egy író fantáziájában sem fordulnak elő hálóöltözékben; hanem csak hasonlat. Megfigyelhettük már, hogy embertársaink, ha hasonlatról van szó, általában a legrosszabbat részesítik előnyben. Ismernek például keblen melengetett viperát, mint az álnokság jelképét, csak azért, mert ez a csúszómászó, miután jobban lett, természetesen megmarta azt a hülyét, aki tájékozatlanságában egy útfélen fekvő mérgeskígyót, ahelyett, hogy hagyta volna ott, ahol van, a keblén melengette. Megdöbbenő az lett volna, ha a melengetett kígyó örök hűséget fogad az illetőnek. Ezek után bele kell nyugodnunk abba a szimbólumba is, amely viharedzett hajóskapitányokat „tengeri farkashoz” hasonlít. Miután farkasok a szibériai tundráktól Amerika steppéin át az indiai dsungelekig mindenütt találhatóak, csak kizárólag a tengeren nem. Kedvem lenne még a dolgot továbbszóni a boldog embertől, aki úgy él, mint „hal a vízben”, (tehát süketen, szigony, háló és horog által irtva, napfénytől izolálva, színház, család, kultúra és központi fűtés nélkül), mondom, csábít, hogy sorrendben részletezzem az érthetetlenül ostoba emberi hasonlatokat, de regényem bevezetése nem ölelhet fel húsz-harminc vaskos kötetre való anyagot, tehát állapodjunk meg a „tengeri farkasnál”.

A vitorlától a csavargózósig nagy változáson ment át minden, ami a hajózással összefügg, még a tengeri kalandok hőse is. A haladás egyre mélyebb nyomokat hagy környezetünkön. Barátom, egy irodalmi érzéssel megáldott vegyeskereskedő, ezt úgy fejezte ki találóan, hogy „az idő vasfoga elrepül felettünk”. Bizonyos fogalmak lényeges változáson mentek át. A tárgyak külsejét a legellenőrizhetetlenebb szabásminta, az úgynevezett „áramvonal” jellemzi. Az álkulcsos, toprongyos betörőből, gépfegyveres gengszter lett. Hol vannak a jó öreg tengeri farkasok, ifjúsági olvasmányaink zord regényhősei? Hol léteznek ma már a Bounty annyit vitatott lázadói és hol van a bósz kalózkirály?

Hát van. Éppen ő e kis regényem egyik főhőse. A kalózkirály, a vén tengeri farkas és bár az idő vasfoga rávéste az áramvonalat, ma is érdekes, figyelemreméltó egyéniség.

Nézzük meg, hogy Verne és Jack London regényalakjai óta milyen változáson ment át a halálfejes lobogó rettegett hőse.

2.

Elsősorban kissé megkülönbözteti őt ismert kalóztípusoktól az a külsőség, hogy csíkos selyem pizsamában van. Megrendítően hatott volna azonban Jack London és Verne Gyula olvasóira az a körülmény is, hogy a kalózkirály a hotel titkárát követelte üvöltve, mert elfelejtettek fenyőtablettát készíteni a reggeli fürdőjéhez. Idegességében fejjörcsöt kapott és bevett egy aszpirint. Később felhozatta a reggeli lapokat, de mielőtt belekukkanthatott volna, megjelent az utazási iroda embere. Kopogtatás nélkül lépett be.

- Mi ujság, Havlicsek? - kérdezte a tisztviselő.

A kalózkirályt ugyanis Havlicseknek hívták és Prágából vándorolt be ifjabb éveiben.

- Inkább maga mondja meg, hogy mi ujság?! Két hét alatt összesen háromszáz dollárt kerestem.

- Hány embert tud összeszedni jövő hétre?

- Sajnos, most nehéz kalózokat verbuválni, kezdődik a fürdőszезon és elmennek vidékre pincérnek. De hat dollárjával tudok negyvenet szerezni. - Az asztalon egy kis blokk feküdt és a kalózkirály számolni kezdett, - ha hat dollárjával veszünk negyven embert, szállítással és ellátással... kétszáznegyven, meg hetven... ebből lejön a maga jutaléka...

- Nézze, Havlicsek, ne számoljon. Állítson ki nekem egy negyven tagú marcona kalóztársaságot, bérbe vettük a Hawai csoport melletti Carabean szigetet és maga ott fogadja majd a turistákat. Kap hatszáz dollárt.

- Ab Carabean nem vállalom. Maguknak kell fedezni a szállítást és az én külön költségeimet. Nekem előbb oda kell menni, hogy a kalóztanyát a vérszomjas turisták számára berendezzem. És benszülöttekkel nem dolgozom, mert az én kalózsaimért felelek, de ezek a félvérek és benszülöttek lopják a fényképezőgépeket.

- Legalább öt benszülött kell. Hogy képzeled az ilyen kalózszigetet egy igazi indián haditánc nélkül?

- Mi az, tanít engem?! Maga a kalóz, vagy én?

- Erről lehetne vitatkozni. De nem akarok vitatkozni. Haditánc nélkül az egész dolog semmit sem ér. Szerezzen tisztességes benszülötteket - követelte az utazási iroda embere.

- Megvan! A túgyárban sztrájkolnak, könnyen kapok néhány négermunkást. Két hét alatt majd megtanulnak táncolni.

- És üvöltözni is kell, meg fogat vicsorgatni. Vigyázzon, hogy egyiknél se látszon ki a plomba. Azután több halálfejes lobogó legyen, mint a multkor.

- Ha maguknak több kell, vegyenek, vagy kölcsönözzenek.

- Rendben van. De levelezőlapokat ne merjen árulni!

- És miért?! Egy kalóznak nem lehet mellékjövedelme?

- Nem félek a túristák éleslátásától, de olyat még senkisémet hallott, hogy kalózok képes-levelezőlapokat árusítsanak.

- Jó. Majd vérfürdőt rendezünk - kiáltotta gúnyosan Havlicsek.

- Van középút is. Vagy levelezőlap, vagy vérfürdő, ez túlzás. A legények legyenek marconák, de udvariasak és ne ijesztgessék a turistákat. Állítsa nekem össze a kellékek pontos listáját. Viszontlátásra.

Az utazási iroda embere ment. A kalózkirály cigarettára gyújtott és kinyitotta az egyik reggeli lapot.

Ime az áramvonalas tengeri rabló.

3.

Nehogy az olvasó még prózaiban lássa földünk életét, mint amilyen a valóságban, megjegyzem, hogy a Csendes Óceán kalózsromantikája megtartott még néhány igazán vad típust, de ezek általában politikai szolgálatban állanak. A kínai partvidékek közelében lagunák és zátonyok között hajókkal megközelíthetetlen korálszigetek mélyén ma is tanyáznak kalózok. Ezek a kalózok a kínai birodalom felé iparszerűen bonyolódó csempésztést zavarják. Vagy valamelyik kínai tábornok titkos bérencei és japán csempészhajókat pusztítanak, vagy angol pénzen más állam nagyiparának csempészhajóit süllyesztik el. Melyik ország léphetne fel

ellenük határozottan? Hiszen ha ezt megtehetné, beismerése lenne annak (amit mindenki tud), hogy a csempészek hasznos szállítói a vámrendeletekkel kirekesztett nagyhatalomnak. A csempész tehát a kínai part közelében szabad préda. Nyolc-tíz elsüllyesztett dzsunka, lemeszárolt kínai, egy-egy elfoglalt ócska gőzös, harminc-nyolcvan kiirtott matrózzal fel sem tűnik. És ugyan ki reklamálná? Néhány árva, egy-két özvegy, meg jóbarát, akikkel nem áll szóba a Népszövetség, akik nem hordanak kabátot és seholsem bejelentett lakosok ezen a földön.

Az amerikai partok közelében, ahol a kalózvilág először tűnt le korunkban, már csak Havlicsek garázdálkodik és ő is egy utazási irodán keresztül szedi el a gyanútlan utasok pénzét törvényes formák között. Az amerikai kalózvilág néhány életben maradt öreg farkasa most szabadul húszéves rabságából, vagy kehesen hordja a zsákot valamelyik kikötőben. A kínai partok, ahol még néhány valóságos kalóz él, jó gyorshajóval háromhét távolságra vannak innen. A turisták azonban a napilapokban épp eleget olvasnak a csendes óceáni kalózkiról ahhoz, hogy izgalmas kíváncsiság vegyen rajtuk erőt és ne sajnálják a pénzt („ha már átjöttünk Európából”), hogy megtekinthessék a „kalóztanyát”. Az utazási iroda természetesen írásban vállal felelősséget az utasok személy- és vagyónbiztonságáért. De ez felesleges is, mondja a turistáknak Morton úr, az európai osztály vezetője, mert egy amerikai utasszállító hajó megsértésével az Egyesült Államok flottájának haragját vonná magukra, ettől pedig a rettegett kalózkirály is óvakodik.

Ilyen előzmények után két svéd vénkisasszony, egy bolgár terménykereskedő, három gazdag görög diák és egy londoni úri család, borzongva bár, de megérkeznek a kalózk szigetére. Fogalmuk sincs, hogy e borzalmas hely, bár kissé távolabb fekszik, azért tulajdonképpen a békés hawaii szigetcsoport tagja. Ők partra szállnak négy matróz és egy tiszt kíséretében. A szigeten állig felvegyverezett londonerek hada fogadja őket, élükön a kalózkirály, ebből az alkalomból a Tosca című opera kórusából vett jelmezben. Homlokán piszkos kötés, kezében kizárólag „schnepfelésre” alkalmas kétcsövű, szalonkavadászpuska, amelyet közepénél fogva, elszántan szorít a markában, elsősorban azért, hogy a závarzat tökéletes hiánya ne tünjön fel senkinek. Övében tör, haja kócos és sáros (órákat kell másnap a borbélynál töltenie) és gögösen nézi az érkezőket. Az érkezők állnak és moccanni sem mernek. Végül borízú, rideg hangon megszólal a kalózkirály:

- Önök az amerikai lobogó alatt érkeztek, tehát éppoly biztonságban vannak itt, mint saját lakásukban. Tekintsék magukat vendégeimnek és jaj annak a kalóznak, aki önök közül bárkit is ledöf. Nézzék meg barlangunkat, addig is poggyászaikat nyugodtan hagyják itt. Szigonyos! Te vigyázol rá!

- Yes! - felelte zordonan a valószínűtlenül nagy bajússzal megáldott szigonyos - csomagonkint egy óra két dollár.

A barlangban mindenki nedves lesz és rövid időn belül vakaródzik. A turisták borzonganak a toprongyos sanfranciscói munkanélküliek között. A barlang mélyén néhány hanyagul odavetett emberi koponya hever. Alkonyatra azért megbarátkoznak a környezettel és este már élesen sikít a londoni mama:

- Jackie! Hadd békén a kalóz bácsit és gyere ide!

- De mami! Ennek a puskáknak nincs kakasa!

- Nem dobod el mindjárt! Ugyan kedves martalóc úr, hozza ide azt a kölyköt.

Később több helyen kigyúl a tábortűz és a kalózbarlang mélyéről fonott kertiszékek kerülnek elő. Valaki belefúj egy tülkbe és őrsváltás következik, a heti filmhíradó közben megfigyelt, angol királyi gárdisták módján. Azután lejönnek a hegyről a „benszülöttek” és eljárák a tűztáncot. De csak hárman. A negyedik tügyári munkás az első táncpróba után, felnőtt gyer-

mekeire hivatkozva, otthagyta társait a tánciskolában. A másik három most gyékényköténnyel a derekán, fehér csíkokkal bemázolt testtel, egy szál keményített kézelőben, dárdájukat vadul forgatva és üvöltve ugrádozott. Ez a mulatság sokáig tartott, de mégis idő előtt kellett abbahagyni, mert az egyik munkásnak tüske ment a talpába és angol átkokat üvöltve, egylábon elugrált.

A társaság azonban így is jól szórakozott és sok felvétellel mozdította elő a Kodak-gyár filmforgalmát, azután elhajózott.

A tüzeket kioltották és a kalózkirály nyomban intézkedett.

- Minden fegyvert iderakni a ládába szám szerint. Az elveszett kellékek árát levonom a napidíjából!

A fegyverek mellé odakerült néhány fekete zászló, a Tosca című operából vett egyenruha, öt darab, gipszből készült koponya, a tülök, a dárdák s a kézelők, valamint a szigonyos valószínűtlenül terebélyes bajusza. A kalózkirály ezután kifizette a legényeket és egy óra mulva útban voltak San Franciscó felé. Igen jól érezték magukat, azzal sem törődve, hogy a marcona csapat fele náthás lett a nedves helyen való ácsorgástól, de ez végre is mellékes: fő a kereset.

Egy ember férfi szeretne lenni

1.

A vitorlás club ötórás teáján ébredt fel hirtelen Burton Larryban a vágy: jó lenne erős, bátor férfinak lenni. Hirtelen ambíciójának Mary Long volt az oka. Mary, a milliomos Arthur Long leánya. Long nem szerette a környezetében nyüzsgő előkelő ifjakat. Mary ugyanis azt hitte önmagáról, hogy ő az a bizonyos erős, edzett, kisportolt, korszerű nő, aki joggal keres magához illő élettársat egy komoly, értelmes, de bátor és erős férfi személyében. Holott Mary a fenti jellemvonásokból csak a korszerű jelzőnek felelt meg, bár el kell ismerni, hogy senki olyan rövid idő alatt annyi autót nem vezetett tönkre, mint ő. Tény és való például, hogy sportkocsija, mint a sors kiszámíthatatlan akarata száguldozott a csodálatos világváros utcáin. Ezenkívül Mary képes volt olyan messzire kiúszni a tengerbe, hogy mentőexpedíciót mozgósítottak érte a kikötőben található valamennyi vízi jármű részvételével. Ez délután háromkor történt. Este hatkor néhány kisebb egységből álló torpedóraj egy távoli zátonyon találta meg. Fürdőtrikóban ült és didergett. Tánc helyett szívesebben ment hegyet mászni, remek túrista felszerelésével, a közeli Nevada vadregényes, csodás szikláira és este kissé elhanyagolt külsővel, a tűzoltók kíséretében érkezett haza. Ezek után úgy érezte, hogy ő különb az átlagnőnél és jogot formált arra, hogy környezetében a kedves úri fiúkat lenézzé.

Ilyen lenezett úri fiú volt számára Burton Larry is, a konzervatív Burton bankár fia. Azért említtem éppen Larryt a sok közül, mert ezen a különben jó kedélyű fiatalemberen Mary viselkedése miatt már hetek óta búskomorság határozott tünetei látszottak. Pedig gyávanak sem lehetett nevezni a fiút, mert szerelme olyan elszánttá tette, hogy képes volt beülni a sportkocsiba, ha Mary vezette és a leány kedvéért minden reggel hatkor elment a „Hidegvíz Egészség” társasággal kirándulni, sőt megfürdött velük együtt egy ezer méter magasan fekvő tengerszemből, míg a társaság tagjai között fellépő heveny influenzajárvány következtében az egyesületet a tisztiorvos javaslatára beszüntették.

Marlow, a másik konok udvarló sem próbálkozott több szerencsével, mint Larry. De Marlow, tudatában reménytelen szerelmének, nem kísérletezett azzal, hogy Mary különbnek lássa őt, mint amilyen a valóságban. És a valóságban szegény John igazán szánalmas férfi volt. Még csak teniszezni sem tudott, általában túl halkán beszélt, könnyen pirult és olykor akadozott, elterjedt róla, hogy fél a tengertől, még csónakban sem ült soha. Egyetlen egyszer sem mert Maryvel autózni, irodalommal, művészettörténelemmel és zenével foglalkozott. Igen szépen hegedült, vagyont érő régiség-gyűjteménye volt és miután letette a filozófiai doktorátust, a város néhány tudósával együtt egy néprajzi múzeum felállításával foglalkozott évek óta. Ideje volt rá elég, mert a Marlow család az ország első adófizetői között szerepelt a pénzügyi statisztikában. Elemében csak akkor érezte magát, ha a társaság művészettel vagy tudománnyal kapcsolatos téma iránt érdeklődött. Miután a jobb körök ilyen irányú lelki szükségét egész rövid társalgások hosszú időre fedezik, tehát Marlow néha napokig fel sem tűnt jelenlétével, ha valamelyik sarokból szomorúan nézte Maryt. A türelmes, szerény vendégnek azzal a közömbös benyomásával hatott, amellyel némely emberről olyan leltárszerűen vesznek tudomást, mintha jelenlétével csak a szalón bútorzatát egészítené ki.

John Marlow unokatestvére volt Larry Burtonnak. Az idősebb Burton Marlow édesanyjának hűgát vette el. Míg azonban a Burtonok a pénzvilágban játszottak jelentős szerepet, a Marlow család tagjai már négy-öt generáción keresztül kizárólag a tudománynak és művészetnek szentelték minden idejüket.

Larrynak csak az apja élt, míg John Marlow már négyéves korában árva volt. Édesapjára, édesanyjára nem emlékszik és 13 éves korában mostoha apját is elvesztette. Tehát a nagymama nevelte fel. Hivatalos gyámja ugyan Fred Marlow nevű nagybátyja volt, aki mint nyugalmazott tengernagy, a miniszteriumban töltött be magas pozíciót, de John nevelését a család tulajdonképpeni feje, a nagymama irányította. És pedig igen erős kézzel. Ez a törekeny, galambösz, hetvenhatéves, finomarcú asszony nem ismert akadályt, ha arról volt szó, hogy az akaratát keresztül vigye. John zenét tanult és nyelveket. Sokat kellett tornásznia, de erejének nem vette hasznát, mert minden rossztól, hidegtől, verekedő pajtásoktól, közönséges emberektől úgy óvták, mint valami távol keleti ország trónörökösét, aki egyúttal a nép istene is lesz, ha megkoronázzák. Ezért John gyenge volt, félénk, határozatlan és alázatos. Óvta magát az időjárás viszontagságaitól, külsejére kínos pedantériával ügyelt, sohasem ivott alkoholt, nem járt nyilvános szórakozóhelyekre és nem dohányzott. Viszont rajongott a francia költőkért, gyönyörűen zongorázott és cikkei az angolszász nyelvjárásról feltűnést keltettek igen komoly tudományos körökben.

A nagymama későn látta be gondos pedagógiai rendszerének rossz következményeit. Egy fiatalember ilyen természettel akkor is szerencsétlen, ha tudós. Különösen az Egyesült Államokban. Most már szívesen küldte volna John cimborákkal egy pohár bort inni, lovagolni és autót vezetni, titokban talán azt sem bánta volna, ha unokája felpofoz valakit. De ez késő bánat volt. John utálta az italt, nagy ívben kerülte el, ha ló akadt az útjába és képtelen lett volna arra, hogy kezét emeljen valakire. Ő tehát nem is kísérletezett Maryvel, hiszen Larry, aki autót vezet, iszik, kimerészkedik vitorlással a tengerre; még Larry is távol áll Mary férfi ideáljától. Ezért John Marlow beérte annyival, hogy olykor a közelében lehetett Marynek. Érthető, hogy a leány rokonszenvesebbnek találta a fiatal tudóst, aki szomorú tekintete mögül sohasem engedte útjára vallomását és ha már nagyon szenvedett Maryért, érzelmeinek legfeljebb egy rövid előadásban adott kifejezést, amellyel a Fidzsi szigetek igen fejlett alkotmányát ismertette. Két különböző udvarló közül a nő számára mindig az a rokonszenvesebb, aki ritkábban ad kifejezést az érzelmeinek.

Ez volt a helyzet a regény kezdetén. Adva volt Larry, egy férfi, aki szeretett egy lányt. Nem az első eset, hogy egy regény így kezdődik és az sem különleges folytatás, hogy a leány az említett urat nem szerette. De az a körülmény, hogy az úr ebbe nem nyugodott bele, egy regényre való bonyodalmat von maga után. Az ilyen csökönyös emberek nélkül az írók elmehetnének koldulni.

2.

A vitorlás club ötórás teáján Larry egész határozott lépésre szánta el magát.

- Mary - mondta tánc közben, - ez nem mehet így tovább. Szeretem magát.

- Látja, ennek örülök. Jó érzés egy nőnek, ha tudja, hogy szeretik.

- Ez nem válasz, Mary, jöjjön hozzám feleségül.

- Most táncoljunk - mondta Mary. Csak azért nem utasította határozottan vissza Larryt, mert egyike volt az ide-oda rángatható, kedves tenisz, vitorlás és táncpartnereinek. Nem nélkülözte volna szívesen. - Azt hiszem, Larry, én sohasem biztattam magát azzal, hogy a felesége leszek.

- Rendben van. Tehát mikor válaszol? Félóra múlva? Elég annyi gondolkozási idő?

- Majd meglátom...

Tánc után Marlow jött oda az asztalukhoz. John és Larry alapján véve szerették egymást, de most a lány miatt, különösen Larry részéről, mintha feszültebb lett volna közöttük az érintkezés. Mary, hogy elterelje a beszélgetést eddigi irányából, gyorsan érdeklődni kezdett az állítólagos néhai kontinensről, amely egykor Délamerikát és Ausztráliát kötötte össze és Marlow szerint ezt fényesen bizonyítja a Csendes Óceán néhány szigetén napvilágra került ősi indián eszköz. John igen alapos tájékoztatással szolgált e leletekről, különös fejtegetésekkel térve ki egy bizonyos majomhoz közelálló ősember Jáva szigetén kiásott csontjaira. Larry semmiképpen sem tudta figyelmét a nívós előadáshoz illő módon rokonára összpontosítani. Enyhe kifejezés, ha azt mondom, hogy unta. Bosszantotta, sőt dühítette, piruló barátjának unokatestvére, aki elvont fejtegetése közben szemeit egy tudóshoz nem méltó szomorú áhítattal meresztette Maryre. „Mamlasz”, gondolta Larry, azután táncolni vitte Maryt.

- Mary! Több ideje volt elhatározni magát, mint amennyit korunkban általában a boldogító igen megkíván. A mai háborús időkben sokkal különöb események fölött döntenek egy tangó és egy foxtrott között.

- Legyen szíves és ne politizáljon. És ha mindenáron tudni akarja, maga nem felel meg az én igényeimnek. A vasárnapi melléklet nyíltan megírta, hogy a jövő háborúját nem fogja hadüzenet megelőzni. Egyszer csak megjelennek majd San-Franciscó fölött a japán bombavetőök és ebben a zúr-zavarban igazi erős férfit akarok az oldalam mellett érezni. És maga nem az.

Ez a bomba, amit Mary minden hadüzenet nélkül dobott Larry fejébe, a vasárnapi melléklet harcászati szakoktatása szerint tökéletes rombolást vitt véghez a fiatalember lelki világában.

- Azt hiszi, hogy én nem tudnám megvédeni?! - mondta mélységesen megsértve Marynek.

- Szerintem a japánok annyi bombát dobhatnak rám magától, amennyit akarnak. A kisujját sem emelné fel ellenük.

- Ezt nem mondhatja! - tiltakozott izgatottan. - Ha sor kerül rá majd, megismer. Bár igazán nem tudom, hogy a mi társadalmi köreinkben miért részesítené előnyben egy finom hölgy a verekedő, krakéler típust.

- Én még egy verekedő frátert is többre tartok a táncoló aranyifjagnál. De nem ilyen embert szeretnék. Az én férjem legyen erős, határozott fellépésű, bátor és komoly.

- És én nem ilyen vagyok?

- Nem. Még nem is láttam magát erélyesnek.

- Mary - felelte szomorúan Larry, - talán lesz rá alkalom, hogy komoly veszély esetén erélyesen lépjek fel a maga védelmében. Előlegezzem nekem annyi bizalmat, hogy hozzám jön feleségül.

- Azt nem. De megigérem magának, hogy hosszabb ideig nem megyek férjhez és ha bebizonyítja, hogy tévedtem, akkor nyomban igent mondok.

Ezzel Mary úgy érezte, hogy diplomatikusan intézte el az ügyet. És tévedett. Tévedésének első súlyos következménye még aznap este bekövetkezett. Larry elég ostoba volt egy férfias fellépés céljára a gyengéd, finom Johnt felhasználni. Ugyanis mikor ismét visszaültek és Marlow a jávai lelet után rátért a cromagnoni barlangban talált délfrancia majomember alaposabb ismertetésére, Larry váratlanul idegesen közbevágott:

- Ugyan, hagyd már ezt az örökös fecsegést.

- Bocsáss meg... - szólt nagyon halkán John, - de azt hiszem, én nem fecsegek. Ez kissé erős kifejezést volt.

- Hát az volt! - felelte egyre ingerültebben Larry. - Nem fogom a te kedvedért patikamérlegre tenni minden szavamat. Vedd tudomásul, hogy unom az ostoba fecsegésedet! - John felemelkedett a helyéről, tűzvörös arccal nézett Maryre, azután bizonytalanul ijedten válaszolt:

- Ez... ez igazán... ez szemtelenség...

Egy pillanat volt, Larry is nyomban megbánta, de még hatása alatt a számára szörnyű beszélgetésnek és megdühödve a sértő szótól, pofonütötte Johnt.

John érezte, hogy most vissza kellene ütni. Hogy halálos szégyen érte Mary előtt! Mary megdermedt rémületében. És John érezte, hogy gyáva és mindennek vége van...

Lehajtott fejjel, megszégyenülten elment.

- Gyáva! – kiáltotta Mary Larrynak. - Azt hiszi, ez bátorság, egy gyenge, csendes tudós embert megütni? Jegyezze meg, hogy John ezerszer rokonszenvesebb, mint maga, mert nem akar másnak látszani, mint amilyen a valóságban! Szégyelheti magát, Mr. Burton!

Sarkon fordult és otthagya a halásápadt Larryt. Talán, ha John hallotta volna, amit a lány mondott, akkor sok minden másképp történik. De John nem hallotta. Csak ment haza, a nagyanyjához, szerencsétlenül, megalázottan, szerelmesen. És felpofozva.

A nagymama közbelép

1.

A hetvenhatesztendős Mrs. Marlow legidősebb fiával ült együtt. A nyugalmazott tengernagy egy kis aranyozott régiművű medaillont mutatott az anyjának. A medaillonban két kép volt elhelyezve: egy hároméves kisgyermek és egy fiatal nő arcképe.

- Szegény Tom - mondta a tengernagy, - fiatalon kellett meghalnia és talán jobb neki.

- Mi történt vele?

- Belezuhan a liftaknába. Mindenki szerette a minisztériumban, szelíd, engedelmes fiatalember volt Tom. Már kora reggel ott bíbelődött virágaival a kertben, mosolyogva köszönt az érkező tisztviselőknek és késő estig ápolta a növényeket. És tudod, ki volt ez a szelíd kertész? Ha nem hal meg, sohasem derül ki. A „Fekete Kapitány” fia.

- Él még ez a szörnyeteg?

- Igen. Azt mondják. Kalózkokról sohasem lehet biztosan tudni. És annyian élnek vissza a nevével. A kínai partok közelében legalább négy-öt kalóz használja ezt a rettegett nevet és a hírhedt Fekete Kapitány lobogója alatt öldöklő a szerencsétlen csempészeket és hasonló áldozatait.

- Hogy lett ez a fiú a minisztériumban kertész?

- Érdekes módon. Hallgasson meg! Halála előtt eszméleténél volt és engem kéretett az ágyához. Valami oknál fogva engem különösképpen szeretett. Szegény Tom. Ideadta nekem ezt a medaillont. Az édesanyja és ő van a két képen. Nagyon előkelő, gazdag lány volt az anyja. Harminckét év előtt a Fekete Kapitány egy kiránduló társaságot rabolt ki a tengeren és magával hurcolta ezt a gyönyörű nőt. És ez az asszony megszerette a kalózt. A kalóz pedig az ő kedvéért abbahagyta a kalózkodást, feleségül vette és egy szigeten telepedett le. A leány fivére tengerésztiszt volt, évekig kutatta a hűgát és egyszer véletlenül ráakadt. Tom már a világon volt. Talán három éves lehetett. Ez a kép abban az időben készült. A Fekete Kapitány valahogy megmenekült és az asszonyt a gyermekkel elhozták San Franciscóba. Erőszakkal hozta el fivére. A házasságot könnyű volt érvényteleníteni. Az asszony azután még férjhez is ment, de rövidesen meghalt. Állítólag bánatában. Az első férjét szerette. A kalózt. Ez volt a mi szelíd kertészünk szomorú titka. Arra kért engem, hogy ne temessük el a mostoha apja családi sírboltjába, mert hiszen ő a Fekete Kapitány fia. Józanul és értelmesen beszélt. Azt mondta, jobb így, mert mindig félt, hogy egyszer csak kitör belőle az apja fékezhetetlen vad, bűnös természete. Szelídségével ezt a félelmet fojtotta el. Félt a tengertől, mert húzta valami és tudta, hogy a Fekete Kapitány kalózdinasztiából származik. Apja, nagyapja és minden nemzetsége tengeren élt és ott is halt meg, véres nevet és kegyetlen utódot hagyva hátra. Ez a kertész Tom félt az apja véréből, félt a gyilkos ösztöneitől. Szegény. Egy óra előtt halt meg. És a medaillont nekem adta. Emlékeim.

Az ősz asszony sokáig nézte a medaillont, a bájos fiatal nőt és a csöpp gyereket. Észre sem vette, mikor a tengernagy kiment a szobából. Johnra gondolt. Az ő édesanyja is férjhez ment újra, de négyéves sem volt John, mikor meghalt az asszony. Szegény gyerek. Mostoha apját a háborúban vesztette el. Ez a Tom sem lehetett idősebb, mint John. De John a tudományokért rajongó nemes Marlowok közül való, míg ez a boldogtalan kertész egy kalóz generáció nehéz véréből rettegte, amíg élt. A medaillont az asztal fiókjába tette.

Ekkor lépett be John. Mrs. Marlow jól ismerte az unokáját. De ha nem ismerte volna, akkor is láthatta ezen a csüggedt, szomorú arcon, hogy nagyon, nagyon rossz lelkiállapotban van a fiatalember. Megcsókolta nagyanyja kezét, leült és sokáig nézett maga elé.

- Mi bajod van, John?

- Nagyanyó... borzasztóan fáj, hogy gyáva vagyok. És gyenge.

- Nem vagy gyenge, John.

- Mit számít a kéz ereje annak, aki nem meri felemelni? Mit ér a tudás, mit ér minden, ami igazán szép, okos és nagyszerű, ha az ember szerencsétlen. Miért neveltél úgy, mint valami melegházi virágot?

John nem mondott újat nagyanyja számára. Mrs. Marlow sokszor szomorkodott, belátva, hogy helytelenül nevelte az unokáját. De ez a nyílt szemrehányás mindennél jobban fájt.

- Túlzott vagy, John. A huszadik században nem az ököl és a vakmerőség a legszebb férfi-tulajdonság. Mi történt veled?

- Pofonütöttek...

Először nagy csönd támadt. Azután John lassan elmondott mindent. Szerelmétől kezdve, a jávai majomembertől a pofonig. Őszintén. Az öregasszony keservesen érezte, hogy frázisai a kultúráról és a diadalmas értelmiség huszadik századáról csak úgy hatnának erre a felpofozott fiatalemberre, mint egy megtámadott országra a népszövetség gondolatának hangoztatása. Mélységes szomorúsága unokájáért, lelkiismeretfurdalása és az a határozott gyors észjárás, amellyel családi ügyeknél közbelépett, most váratlanul egy különös ötlet mentőövét dobta oda számára. Bölcs öregasszonyok olykor minden alapismeret nélkül a módszeres pszichológia legfinomabb eszközeivel képesek cselekedni. Még jóformán ki sem bontakozott a gondolat nagyanyó agyában, midőn már megszólalt:

- Kedves John - mondta komolyan, - azt hittem a sors meg fog óvni ettől a fájdalmas közléstől, de amit elmondtál, az kötelességemmé teszi, hogy felvilágosítsalak, hogy okát adjam annak, amiért ilyen gyáva, csendes embert neveltem belőled. Tudd meg gyermekem, hogy a te édesapád, akit nem ismertél, akiről azt hiszed, hogy földbirtokosként halt meg, ez az ember, szegény anyád első férje, a Fekete Kapitány volt. A Fekete Kapitány, akinek minden őse mint rettegett kalóz fejezte be életét.

Kimondta. Szegény Tom meghalt. És talán nem veszi rossznéven, ha Mrs. Marlow az ő életéből vett motivumokkal szeretné elhíttetni Johnnal, hogy vérében fékezhetetlen kalóz ősök ösztöne kering. Ez a nagyanyó igazán nem hallott soha önlebecsülő komplexekről, gyenge emberek önbizalmának fokozásáról és mégis; egy gyakorlott idegorvos sem használhatott volna zseniálisabb fogást lelki betegével szemben. Kérdés, hogy sikerül-e? John döbbenet nézett:

- Az én... apám...

- Talán sohasem mondtam volna meg, ha nem teszel szemrehányást túlságosan puha neveltetésed miatt. A te édes apád nem az én megboldogult fiam volt. Mikor elvette anyádat, hároméves sem voltál. A Fekete Kapitány harminc év előtt egy kirándulóhajót támadott meg, amelyen édes anyád is ott volt...

És elmesélte Johnnak szépen az egész történetet, amelyet az imént hallott a tengernagytól, például Fred Marlow játszott ebben a történetben a szabadító tengerésztiszt szerepét és John helyettesítette a megboldogult Tomot. Az a körülmény, hogy John is korán vesztette el a szüleit, elfogadhatóvá tette a történetet.

- És most már megértheted - fejezte be Mrs. Marlow a történetet, - hogy miért neveltelek gyávának. Mert nem az én vérem vagy. Nem vagy Marlow. És mégis úgy szerettek, mint a saját unokámat. Félttem attól, hogy egyszer csak kiüt belőled a zabolátlan, vad tengeri rabló vére.

Benyúlt a fiókba és elővette a medaillont. Most dől el minden. Mennyire emlékszik John édesanyja arcvonásaira, akit négyéves korában vesztett el. - Most átadom neked ezt is. Sokszor nézegettem itt, ha egyedül voltam. Ez az anyai örökség. Ilyen volt az édesanyád, mikor még a Fekete Kapitány felesége volt és ez a gyermek te vagy. Tedd el, őrizd meg jól és ha megbántanak, akkor ahelyett, hogy kezet emelnél valakire, markold meg ezt a medaillont és gondoldj arra, hogy ha egyszer szóhoz jut benned az apád, nem tudod már többé elhallgattatni.

John a medaillont nézte. Az a halovány emlék, amely inkább édesanyja alakjáról és arcáról maradt meg benne, visszaidézhető vonások nélkül, nem állott ellentétben ezzel a finom, szomorú tekintetű képmással. Feldúltságában nem reagált határozott érzelmekkel a megrendítő történetre. Nézte a medaillont. Érdekes, cizellált arany volt. Nem is sejtette, hogy néhány óra előtt a Fekete Kapitány haldokló fiának a nyakán függött ezen a vékony láncon.

Talán a pofonnál is jobban megrémítette az, amit a nagyanyja mondott. Felállt, de egy pillanatig megkapaszkodott.

- Most... most felmegyek a szobámba... nem akarok beszélni - mondta és bizonytalan léptekkel, mint valami holdkóros, elhagyta a szalont. Mrs. Marlow először úgy érezte, hogy utána megy és őszintén bevallja a csalást. De meggondolta. Végre is erre ráér, ha látja, hogy bajt csinált. Szomorúan aggódva nézett a nyitvamaradt ajtóra, amelyen át unokája, aki telivér, igazi Marlow volt, abban a hitben távozott, hogy ő a Fekete Kapitány fia.

2.

Larry pedig így gondolkodott: pénzért Amerikában mindent meg lehet kapni. Itt már vásároltak birodalmakat királyostul és anélkül, lehet kapni kéz alatt kitűnő sporteredményt, szenátorságot és Európából importált lovagvárakat, miért ne lehetne hősi nimbuszt venni, bátor férfiúi erényeket, ha Marynek ez kell? Ha például hirdetést adna fel, amelyben jelentős összeget kínál fel ilyesmiért, bizonyára sok ajánlat érkezne. De honnan?

Egy angol üzletbarátjától megtudta a beszerzési forrást. Üzletbarátja elmesélte, hogy a közelben hemzsegő kalóztanyák egyikét kereste fel és igazán hátborzongató élményben volt része. Larry, aki nagyon jól tudta, hogy egy emberemlékezet óta ezen a tájon nemcsak tengeri rablók, hanem még tengeri zsebmetszők, vagy csirketolvajok sem fordultak elő, nyomban sejtette, hogy blöffről van szó, tehát tüzetesen érdeklődött barátjánál a látogatás körülményeiről. Így tudta meg az utazási iroda nevét, ahol rövid utánjárással kinyomozta Havlicseket, a kalózkirályt.

A kalózkirálynak, akit hotelszobájában felkeresett, elmondta, hogy milyen megbízásról lenne szó.

Havlicsek, mint egy gondos belgyógyász, figyelmesen végighallgatta Larryt, megértően bólogatott és szürcsölte a teáját.

- Ön segíthet rajtam - mondta Larry, - nem hagyom magamon száradni a gyanút, hogy gyáva vagyok. Maga összehozhat valami izét... szituációt, vagy ilyesmit, amiből Mary láthatja, hogy igenis számíthat rám. Zsebrevágjam talán a gyanút, hogy bombazápor esetén feleségemet nem tudnám megvédeni a japánoktól?
- Uram, japán bombavető gépeket, sajnos, nem tudok hamisítani. Vérszomjas kalózaim csak a törvényes határokon belül fejtik ki működésüket. De lehetne esetleg olyasmit, hogy ónagyságának zsarolólevelet írunk és az ön rettenthetetlen válaszai postafordultával szétkergetik a bandát. Ez veszélytelen és olcsón megszámlálom. Portóval együtt négyszáz dollár.
- Nem jó. Ajánlott levélben elkövetett hőstettek nem meggyőzőek. Képzelve ön el, hogy Othello levelet ír, ahelyett, hogy nyíltszínen hattyúvá változna.
- Bocsánat, az az illető Lohengrin volt egy dalműben és kétséges, hogyha ön, mondjuk, hattyúvá változna, ezzel már igazolná is bátorságát. Lehet, hogy Európában ez a fellépés férfias, de nálunk, uram, négy unciás kesztyűvel kilenc menetet kell állni a férfinak. És akkor az sem baj, ha hattyú helyett néger. Mi volna a véleménye egy szépen keresztülvitt, ügyes kis éjszakai rablóátadásról?
- Nem jó. Belekeveredhet a rendőrség. És itt nem arról van szó, hogy én boxoljak, hanem hogy huzamosabb ideig menyasszonyom jelenlétében józan, férfias és bátor legyek, a bennünket körülvevő veszély dacára.
- Mit szólna például egy remekbeszabott festői kalóztámadáshoz a nyílt tengeren, martalókkal, halálfejes lobogóval?
- Nem rossz. Kis lövöldözés...
- Félek, hogy ez megdrágítja. Puskáink nagyrésze ugyanis hasznavehetetlen és függetlenül ettől, külön e célra töltésmentes golyókat kell beszerezni... - aggodalmaskodott a vén tengeri farkas, miközben egy apró ráspollal körmeit ápolgatta. Szebben lakkozott farkaslábakat álmában sem látott Brehm.
- Pénz nem számít. De, sajnos, amerikai állampolgárokat nem lehet becsapni azzal, hogy Honolulu közelében kalózszigetek vannak.
- Uram, én a nyolcvanas években Bostonban sikerrel árusítottam egy hajnövesztőszert, amelynek összetétele megegyezett a tűzoltók csizmáját vízhatlanító kenőccsel.
- Azóta Amerika sokat fejlődött.
- Hm... Bostoni lerakatom még most is haszonnal dolgozik - jegyezte meg Havlicsek. - De ha gondolja, készséggel elhurcoljuk önt és tisztelt hozzátartozóit egy kalózhajóra. Ön meghívja a szóbanforgó hölgyet és néhány ismerősét egy szép jachtkirándulásra...
- Megvan! - szólt közben Larry. - Rendezek néhánynapos jachtkirándulást, maguk megtámadják a vitorlást és elhurcolnak bennünket egy szigetre.
- Jó ötlet - bólogatott Havlicsek. - Milyen sziget legyen?
- Lehetőleg kopár legyen, de nem minden komfort nélkül. Szóval a foglyok itt egész egyszerű vaságyakban alszanak, mindössze egyetlen párnát kapnak, az épület kívülről zord, de belülről tiszta, az élelmezés egyszerű, de azért tápláló és véletlenül egy csomó folyóirat is van valahol, amit lemészárolt utasok hagytak ott.
- Tökéletesen értem. Olyan szigetet bérelhetek, amelyet akar. Itt egy prospektus. Százötventől fölfelé kaphat már bérbe szigetet vulkánnal, vagy vízeséssel. Garantáltan tisztességes benschülött törzsszel. Kétszázért és száznegyvenért ajánlottak egy szigetet valódi európai remeté-

vel, aki tizenkét éve ruha nélkül tartózkodik egy barlangban, növényi táplálékon él, képeket fest és szájharmonikázik.

- A sziget kiválasztását önre bízom.

- Az a leghelyesebb. Ha én választom ki, olcsó lesz és kies.

- Milyen?

- Kies. Hajózási vállalatok kedvenc kifejezése, ha turistáknak való szigetet közelebbről meghatározható előnyökkel nem ajánlhatnak. Szóval nincsen rajta szép út, nevezetes régiség, sem gyönyörű növényzet; ilyenkor csak azt mondják, hogy kies. Ezen a címen kérik a viteldíjat. Szóval, hogy parancsolja: vulkánnal, vízeséssel, vagy remetével, benszülöttekkel, vagy minden nélkül?

- A sziget legyen elhagyatott, de lehetőleg árnyékos és egészséges. Végre is kalózkodhatnak egészséges helyen is.

- Ez bizonyos. Én például ebben a finom hotelban tanyázom állandóan, nem mondom, hogy egészségtelen, de drágább, mintha egy zátonyon élnék. Ennek, uram, vonja le a következtetéseit, ha az árról lesz szó.

- Nyugodt lehet. Mielőtt én indulnék, mindent megbeszélék magával. Figyelmeztetem, hogy realiztikus legyen a támadás és az elrablás. Mennél realiztikusabb. A támadáskor én ellenállok majd, férfias daccal, de végül elnyom a túlerő.

- Ha parancsolja, megfutamodhatnak a kalózkodok...

- Nem, nem. Én majd ellenszegülök, előrántom a revolveremet, amely vakra lesz töltve, néhány lövést adok le, az első felémrohanót knockautolom, de a többség tapintatosan leteper. Figyelmeztetem, hogy ha sérülést szenvedek, elveszíti a fele honoráriumot.

- Mit képzelsz? Látszólag vad dulakodás lesz, de alapjában véve egy karcolás sem éri.

- Azért realiztikus legyen. Kötözzenek meg, és én még akkor is szitkokokat fogok szórní önökre. Mocskos kalózkodoknak fogom önöket nevezni és gyáva orvtámadóknak...

- Nyugodtan. Nem vagyunk érzékenyek.

- Ezután elhurcolnak bennünket a szigetre és kijelentik, hogy csak súlyos váltságdíj ellenében bocsátanak szabadon.

- Uram! Ön filmírónak született. Most csupán egy aggályom van: tegyük fel a lehetetlent, hogy a rendőrség kinyomozza a tetteseket. Mit csináljak én annyi éven keresztül a Sing-Singben?

- Látja, erre nem gondoltam.

- Semmiség az egész. Ön írásban adja, hogy az egész elrablás tréfáját személyesen eszelte ki és e megbízólevél felmutatója határozott kérésére vitte önt és társait a puszta szigetre.

- Stop. A fő, hogy minden élethű legyen. Realisztikus, uram, realiztikus!

- Nyugodt lehet! Hátborzongatóan élethű lesz!

És úgy is lett...

Havlicsek kalózatokat akar szerződtetni és ez sikerül neki

Havlicsek elhatározta, hogy az utazási iroda undok tisztviselőjét kihagyja az üzletből. Legfőbb ideje, hogy saját szakállára kalózkodjon. Most Burton Larry rendelkezésére bocsátotta a megfelelő tőkét és ha ez az üzlet sikerül, kibérel valahol egy szigetet, éves szerződésű kalózatokat tart, prospektusokat nyomtat és özönlenni fognak a kirándulók hozzá. Learat mindent a konkurens tengeri rablók elől. Kiment tehát Oaklandba, hogy egy megfelelő vitorlás hajót találjon, a hozzávaló hajóskapitánnyal és legénységgel. Könnyen rááll akármelyik cethalász. Végre is néhány embert fogva tartani könnyebb munka, mint elmenni a Behring-szorosig néhány vacak cethalért. Akármelyik boldogan társul majd vele. Most különben sincs szezonjuk. De ha van, mennyi veszély és fáradsággal jár elfogni a cethalat, milyen piszkos, nehéz munka lenyúzni. Ezerszer hálásabb a turistára vadászni. Az jön magától, mint a bolond és könnyűszerrel nyúzható, bár az sem tiszta munka. Szóval biztosra vette, hogy lesz elég cethalász az ő céljára. És ezek között a legmegfelelőbbet fogja kikeresni.

Hogy Havlicsek helyesen spekulált, azt a kikötő felső dokkján horgonyzó sokféle cethalász-hajó bizonyította. Alapos szemlét tartott, hogy a legalkalmasabbat válassza. Néhány kis gőzöst nyomban elvetett. Azután kiselejtezte a világosszínű hajókat. Kalózhajó legyen sötét. Végül megakadt a szeme egy hatalmas háromárbcos hajón. Ez impozánsnak látszott. Elsősorban hatalmas vitorlázattal rendelkezett, mint a régi, hosszújártú szkunerek, fekete bordázata impozánsan magas volt, legénysége csupa marcona, szép szál ember, egycsomóban ült a fedélzeten, valamelyikük bandzsózott és a többi énekelt. Távolabb, a korlátnak dőlve, szélesvállú, hatalmas ősz ember könyökölt és elgondolkozva nézte a vizet. Ez a napbarnított, ráncosarcú ember majdnem két méter magas volt, hosszú, ősz haja kócosan hullott szét a feje körül. Igazi vén cethalász lehetett. A hajó oldalára ez volt festve: «Frisco».

- Halló! - szólt Havlicsek, - feljönnék beszélni magával.

- Ha akar - szólt a kapitány és a vízbeköppött. De Havlicseket ez nem zavarta. Figurára egész jó kalóznak látszik. Felsietett a fedélzetre, odament a kapitányhoz és bemutatkozott:

- Havlicsek vagyok.

- Rendben van. Mit akar?

- Jó üzletet hoztam. Maga cethalász?

- Látja, ha van szeme. Vagy azt hiszi, hogy ekkora hajóval csigákat keresek?

- Akar sok pénzt keresni?

- Hogy a fenébe ne. - Nyugodtan, halkan beszélt a hajós, egyforma hangon, közömbösen. Figyelmesen végighallgatta Havlicseket, aki elmondta, hogy át kell festeni a hajó nevét, ő majd szerez a jelmezkölcsönzőből egy halálfejes lobogót és a mondott időben Honolulu közelében végrehajtják a megrendelt kalóztámadást. A kapitány nem felelt. Tünődött.

- Most úgy sincs halászati szezon - bízta Havlicsek. - maga meg a legényei az én irányításom mellett gyönyörűen megcsinálják a dolgot. Burton vállalni fogja a váltságdíjat, megállapodtam vele egy méltányos összegben, nem túl magas, de nekünk elég és egyszerűen partra tesszük őket valahol. Ha vállalkozik rá, nyugodtan felhagyhat a cethalászással, mert van jobb üzletem a maga számára.

- Hát nem bánom - felelte, - nevem különben Johnson.

- Sokáig kerestem megfelelő embert - lelkesedett Havlicsek, - de maga prima lesz ebben a szakmában, kedves Johnson. Ha sikerül Burtonnal az üzlet, önállósítom magamat, maga

cégvezető lesz, csinálunk egy jólmenő kalóztanyát valamelyik olcsó szigeten, prospektusokat nyomtatunk és özönleni fognak hozzánk a túristák.

- Az ötlet nem rossz. De mi lesz, ha a rendőrség felelősségre von bennünket a milliomosok elrablásáért?

- Legyen nyugodt. Erre gondoltam. - És megmutatta az írást, amit Larry már átadott.

- Így rendben van - mondta megnyugodva a kapitány, miután elolvasta. - Rendelkezésre állok.

- Majd meglátja, hogy kalóznak lenni tisztességes és jövedelmező foglalkozás - bízatta Havlicsek. - A részleteket még megbeszéljük. Vizontlátásra.

- Nagyon örültem.

- A parancsnokságot természetesen én veszem át.

- Ez természetes.

Havlicsek jókedvűen ment hazafelé. Derült hangulatát talán mérsékelte volna, ha sejtí, hogy ez a napbarnított ősz ember, akit kioktatott a kalózmesterségre, azonos volt a Fekete Kapitánnyal.

Larry terve várakozáson felül sikerül

1.

John közben könyveket tanulmányozott. A rendőri krónikákból megtudta, hogy a Fekete Kapitány családfája valóban hetedízigen a legerősebb és a legelszántabb kalózból állott. Azután egy tudós barátját kereste fel és az átöröklésről beszélt vele. Kissé vigasztalóan hatott rá, hogy Mendelejev szerint sokszor egy-két nemzedék elkerüli az átöröklés következményeit, viszont a közvetlen leszármazott általában még nem mutathat fel jelentős változásokat, ha az apa jellegzetes típusa volt az elődök során fajtájának. John most már úgy érezte, hogy érti a nagyanyját. Komplikált lélektani magyarázatokat talált arra, hogy miért fél a tengertől. Érthető: saját vadságától félt tudatalatt, hogy a tenger ősi vonzerejétől esetleg fölszabadul. Elolvasott egy könyvet az atavizmusról és néhány értekezést a csírasedjjeinkben lappangó természeti erőkről.

A medaillont, lánccal együtt, maga sem tudta, miért, talán, hogy néhai édesanyja szeretetét legalább így közvetve érezze, az inge alatt hordta. Egyszer csak Larry látogatta meg. Becsületesen odaállt eléje:

- Bocsánatot kérek tőled, John.

- Nem is haragudtam - mondta szomorú mosollyal. - Sőt. Talán jó is volt az a pofon.

Larry meglepődött. Érezte, hogy unokatestvérével valami változás történt. Egyszer sem pirul el, nem nézi a földet és határozottan beszél.

- Nagyon megbántam, hogy olyan csúnyán viselkedtem veled. Szeretnék Mary előtt is bocsánatot kérni tőled. Jachtkirándulást tervezek Honoluluba és ha igazán megbocsátottál, akkor eljössz.

- Nem... ne haragudj - most elpirult, mert a tengerre gondolt. Érdekes, hogy vonzza a tenger. - Nem megyek, Larry.

- Tedd meg, kérlek... ugyanis Mary azt mondta, hogy nem jön, csak ha te is ott leszel.

John mélyet lélegzett. Eszébe jutott, hogy mindazontúl, ami történt, szereti Maryt. De most már nem venné el akkor sem, ha a lány szeretné. Talán éppen az ő gyermekük igazolná Mendelejevet.

- Tedd meg nekem - kérte Larry.

- Jól van, megteszem - mondta komoran. Később Larryt whiskyvel kínálta és Burton legnagyobb csodálkozására John hirtelen töltött magának, remegő kézzel a szájához vitte és megitta. Hiába! - gondolta magában keserűen John: vér nem válik vízzé. Pedig tulajdonképpen az történt, hogy az ereiben keringő víz lassan vérré kezdett válni.

2.

Előző napon a Fekete Kapitány mindent elmondott embereinek. Az üzlet igazán kellemes volt számukra. Abban ugyan megállapodtak, hogy a váltságdíj összege jóval meg fogja haladni azt, amit Havlicsek méltányosnak tart, csak ott támadt némi vita, hogy Havlicseket elindulás után nyomban dobják-e a tengerbe, vagy csak később. Mondom, itt megosztottak a vélemények, de a kalózkirály igen helyesen azt mondta, hogy amíg a hajózási vonalból nem értek

ki a foglyokkal, addig Havlicsek lesz a kapitány. Így nem történhet baj, nála írás van, hogy az egész csak tréfa. Ha nyugat felé eltértek a forgalmi zónából, akkor Havlicseket és mindenkit, aki felesleges, vízbe dobálnak. Ezután vacsoráztak.

Mikor tehát Havlicsek felsétált a kapitányi hídra, a legénység nyugodtan fogadta. Magában meg volt elégedve emberei marconaságával, de ezt nem mondta nekik, mert félt, hogy legközelebb esetleg többet kérnek, ha elkapatja őket. Így csak rövid beszédet intézett hozzájuk.

- Katonák! – mondá, mint Napoleon valamikor, - ezentúl kevesebb munkával több pénzt fogtok keresni. Igaz, hogy új munkakörötkhöz némi intelligencia szükséges, mert kezem alatt kalózzokká kell lennetek.

És megtanította őket. A legények figyelemmel hallgatták, hogy milyen legyen az igazi, vad tengeri rabló. A legfiatalabb is olyan ember volt közöttük, akinek huszegynéhány gyilkosság nyugodott békével a lelkén.

Azután felvonták az összes vitorlákat és elindultak észak felé az Uncle Sam nevű yacht nyomában, amelyen Larry és társasága élvezte a kellemes kirándulást.

3.

Az Uncle Sam kedves, karcsú vitorláshajó volt, Laryn és Maryn kívül a szülei: Long és Longné, az idősebb Burton és John vettek részt a kiránduláson. Harrington, a hajó kormányosa kedvező időt jósolt a két napra. Az öreg Burton és Larry mindenben igyekeztek a vendégek számára tökéletessé tenni ezt a kirándulást. Larry tervét természetesen még az apja sem tudta. Kissé elcsodálkozott, hogy a fia a háromnapos jachtkirándulásra hatalmas bőröndöt visz magával, de végre is egy elkényeztetett fiúnak sok holmira van szüksége. Larry ugyanis úgy vélte, hogy a kalóztámadás természetességéből nem von le semmit, ha az áldozatoknak, mondjuk, a fogságban is meghagyják borotva szappanukat, kölnijüket, vagy miféle érdeke fűződne egy kalóznak ahhoz, hogy megfossa martalékát bridzskártyájától? Néhány doboz cigarettát, két pizsamát és egy pehelypaplant is vitt magával.

Kellemes, csendes, langyos este volt. Már második napja haladtak észak felé, valamennyien vidám hangulatban.

- Milyen fenséges - lelkendezett Long, - a végtelen, nyugodt Óceán és a sok csillag. Nézzék, milyen hatalmas itt fölöttünk az ég.

- Milyen gyönyörű! - kiáltotta Mary. A hajót követő cápák uszonyai acélosan csillantak meg a holdfényben. Mary a tengert nézte, de titokban egy-egy oldalpillantással a távolabb álló Johnt leste.

John csendes volt. Alig beszélt. Megfigyelte önmagát és rémülten konstataálta, hogy a tenger, a sós szél és a hajó csodálatos hatással van rá. Igen, igen! Ahogy barátja magyarázta, aki pedig ért az átörökléshez: az ösztönök esetleg évekig elfojtva lappanganak bennünk, de egy különös esemény elegendő kiváltó ok ahhoz, hogy elemi erővel törjenek ki. A tejen nevelt oroszlán esetleg élete végéig szelid marad, mint valami kutya, de ha vért szagol, vagy vissza-kerül a sivatagba, esetleg pillanatok alatt feltámad benne a gyilkos bestia. És John a tenger sós szagától úgy érezte magát, mint a szelid oroszlán, ha váratlanul húst hoznak eléje. Legalább is így képzelte, miközben végigtekintett az óceán nyugtalanul rezgő, csillogó sivatagán. Mary lépett hozzá.

- Mondja, John, miért olyan komoly mindig?

- Gondolkozom, Mary. - Hol volt már az akadozás és a pirulás? Úgy érezte, hogy most már inkább a határozottságát kell lefékezni. Mary ugyan eddig azt hitte, hogy ő valami sportkülönlegességhez menne legszívesebben, az igazság viszont az volt, hogy szilaj, bolondos nő léte, respektálta és szerette ezt a csendes tudóst. Erre a pofon napján jött rá. Szerette volna ezt közölni Johnnal.

- John, én úgy érzem, hogy sokat kellene tanulnom magától. Hogy alapjában véve egy éretlen, hebehurgya nő vagyok. - John nem felelt. A távoli, sötét látóhatárt nézte. Egy hét előtt talán még boldoggá tették volna Mary szavai. De már tisztában volt azzal, hogy a Fekete Kapitány családfáját nem szabad tovább fejlesztenie.

- Higyje el Mary, hogy Larry a magához való férfi - mondta csendesen. - Maryt kissé fejszujtotta ez a nyílt visszautasítás és igen szomorú lett.

Egyszer csak egy hatalmas vitorlás tünt fel a távolban.

Larry látszólag nyugodt volt, de a szíve vadul dobogott. Tudta, hogy itt jönnek az ő megrendelt kalózzai. Egyenesen feléjük tartott.

- Ugyan mit akarhat tőlünk ez a hajó? - kérdezte Burton.

- Úgy látszik, figyelmeztetni akarnak valamire - felelte Long.

A vitorlás egyre közelebb jött a jachthoz. Azután, senki sem tudta, hogy történt, egy pillanat alatt nagyot rándult az Uncle Sam: két csákllya akadt bele, mindenki felugrált, asztal, szék eldőlt, edénycsörömpölés, árbocrecsegés és a jacht odaütődött a Frisco oldalához. Vagy nyolc ember ugrott le nyomban, revolverekkel:

- Mindenki adja meg magát! Aki mozdul, az meghal!

A hajó személyzete három matrózból, egy szakácsból és a kormányosból állt. „Most!” gondolta Larry. „Csak reálisan csinálják, hogy Mary ne vegye észre.” Hirtelen előre ugrott:

- Aljas kalóz banditák!... kirántotta a revolverét, amelyben csak riasztó töltés volt. Sajnos azonban, a kalózzok ezt nem vették figyelembe és így Larry legszebb elképzelését is meghaladta az élethűség, amellyel nyomban reagáltak. Először egy olyan pofont kapott, hogy négy foga meglazult, azután valami fémtárggyal nyakszirten csapták, hogy fejével belezuhant a porcellán teáskészletbe. Mondom, a támadás naturalizmusa ellen igazán nem lehetett semmi kifogása, ezt el kellett, hogy ismerje, mikor pillanatok alatt olyan praktikusán és ügyesen kötözték össze, mint valami hosszú útra szánt gyorsárú-csomagot. A megkapó élethűségért mégsem fejezhette ki elismerését, amiben legjobban az hátráltatta, hogy a szájába törülközőt tömtek.

Ezután valamennyiüket áthurcolták a Friscóra és a fedélköz alatt egy raktárhelyiségbe zárták őket. A kifosztott Uncle Samot meglékeltek és a jacht pillanatok alatt elmerült.

...A támadás realitását illetően Larry igazán nagyon meg lehetett elégedve.

Egy tudósból kitör a „farkasvér”

Havlicsek tombolt! Szidta a kalózokat ügyetlenségükért, a szerződés azonnali felbontásával fenyegetődött, hogy ez nem munka, ez nem kalóztámadás volt, hanem durva erőszak és így igazán nem számíthatnak arra, hogy szolid üzletet bonyolíthassanak turistákkal.

- Az a fiatalember, akit megvertek, nem fog fizetni! Azonnal partraszállunk és abbahagyjuk az egészet. Magukból soha sem lesz életrevaló kalóz. - A marconák csendben hallgatták, olykor a kapitányra néztek, hogy dobhatják-e már Havlicseket? De távolból egy torpedóromboló bordázata csillant meg és a kapitány hűvös pillantása nem látszott biztatni őket arra, hogy parancsa nélkül cselekedjenek. Errefelé még hemzsegték a hajók.

- Ne haragudjon, uram - mondta az ősz óriás bűnbánóan, - de igazán nincsen még gyakorlatunk ilyesmiben. Kérem, vegye át a parancsnokságot továbbra is és utasítson bennünket.

- Na, ezt szeretem. Hát kérem, egy óra múlva elém vezetik a foglyokat. Én majd az egyik hölgyet kissé megbántom és akkor majd az önök által felpofozott úr mindannyiunkra átkokat szór és férfiasan lép fel, ami bennünket szemmeláthatólag megfélemlít. Senki sem lép közbe, csendben a háttérbe állnak. Ezzel esetleg még jóvátehetjük a dolgot és megkapjuk a honoráriumot. Valaki oldja el azt az embert, adjanak a foglyoknak vizet és enni, ha van ilyesmijük, esetleg napilapokat is vihetnek. Ezt a mesterséget érteni kell.

Miután itt még szükség lehetett Havlicsek írására, amelyet Larrytól kapott, teljesítették a parancsát, kivéve a napilapokat. Ilyesmivel ugyanis nem szokták ellátni a vitorlást San Franciscóban. De megígérték Havlicseknek, hogy ha kell, legközelebb abonálják magukat.

A foglyok egy fülkében voltak összezsúfolva. Ide a hajó orrából lépcső vezetett. A három matróz, a kormányos és a szakács is ott volt. Larry nem sérült meg nagyon, néhol kissé feldagadt és megkékült, a porcellán összekarcolta az arcát, de a saját lábán járt.

Mikor a foglyokat, hölgyekkel együtt a fedélzetre vezették, a kalózok kissé távolabb helyezkedtek el. Megígérték Havlicseknek, hogy rábíznak mindent, egy ujjal sem nyúlnak senkihez, csak zordonan állnak. Havlicsek, viharkabátjában bösz arccal járt fel s alá, csak Larry felé vetett olykor egy-egy biztató pillantást. Larry azonban moccanni sem mert. A férfias fellépésről egy időre leszokott.

- Jegyezzék meg, hölgyeim és uraim - kezdte Havlicsek, - hogy vérszomjas kalózok kezébe kerültek, akiket neveltetésük nem akadályoz meg abban, hogy gyilkoljanak. A gazdag Burton-család váltságdíjat fog fizetni és akkor szabadon bocsátjuk önöket. De addig is tartózkodjanak mindennemű lázadástól! Ez elsősorban a hölgyekre vonatkozik! - És hogy alkalmat adjon Larrynak férfias fellépésére, megragadta Maryt a karjánál. A lány felsikoltott. Larry pisszenni sem mert. Ekkor azonban Havlicseket műsoron kívüli meglepetés érte. John úgy érezte, hogy az atavizmus elemi erővel tépte szét a puha neveltetés pókhálóját, vérhullám szökött az agyába és úgy vágta szájon Havlicseket, hogy belereccsent az állkapcsa. A bösz kalóz nem tudta, mit tegyen, de túlsok ideje nem maradt tünődésre, mert John ökle egyszerre csapta orronszájon. Havlicsek nem volt gyenge ember. Meglepte, hogy valaki férfiasan lép fel, aki egy vasat sem ígért, de azután torkon kapta Johnt. A foglyok dermedten álltak. John félelmetesen felkacagott, mint valami hiéna és vad verekedés kezdődött. A kalózok, miután Havlicsek annyira a lelkükre kötötte, hogy ne merjenek közbelépni és viselkedjenek illedelmesen, szerényen nézték távolból az eseményeket, sőt meg kell mondanom: némi élvezettel is. Figyelmesen és udvariasan szemlélték, amint a bösz vezérről cafatokban szakad le a ruha és rugásoknak, pofonoknak olyan tömegében részesül és olyan káprázatos gyorsasággal, mintha jelenléte nem is befolyásolná Johnt. Azután egymást átkarolva gurultak a fedélzeten, végül

John Havlicsek fejét két fülénél fogva szaporán verdeste a padlóhoz és talán nem unja meg soha, ha nem kéri meg rá, hogy hagyja már abba. A kalózok nem mozdultak. Havlicsek igazán meg lehetett elégedve a kalózok tapintatával. Meg se moccantak. A foglyok rángatták fel Marlowot, aki még ekkor is veszettül rúgdosta az alélt kapitányt. Az ősz, napbarnított ember lassan odajött hozzájuk, megnézte Johnt, azután az ájult Havlicseket és bólogatva így szólt:

- Jó munka volt. Öntsétek majd le ezt az izét valamivel. - Azután a foglyokhoz fordult. - Menjenek vissza a helyükre.

- Mit akarnak velünk? - kérdezte Marlow.

- Az majd elvállik. És csendesen beszéljen. Érti?

- Azt hiszi, félek magától?! - mondta John vadul. Az ősz ember rövid mozdulattal, látszólag erőtlenül állon vágta. John úgy bukfencezett hanyatt, mint egy eldobott sétatálcát. De félelmet nem ismert! Érezte, hogy a farkas kitört belőle. Leszegett fejjel rohant ellenfelére. A második ütéstől azonban már fekve maradt. Az ősz ember közben nem mozdult a helyéről.

- Viselkedjenek nyugodtan - mondta alig hallhatóan.

Ettől a csendes hangtól mégis a hátgerincükig borzongtak meg a foglyok.

Visszavitték őket a fedélköz alatti helyiségbe, rájuk zárták az ajtót és őrt állítottak elé. Burton és Larry ápolták az ájult Johnt. Mary hirtelen odalépett hozzá és megtörölte a fiú szájaszélén csordogáló vért. Meg is simogatta a homlokát. Larry lesütötte a szemét. Csodálta Johnt, hiszen érthetetlen volt ez a váratlan harciasság. Azért kissé dühös is volt rá, mert most már sejtette, hogy a verés, amelyet ő kapott, félreértés következtében történt, viszont a John által abszolválta férfias fellépésért pénzelte ő le Havlicseket. Szóval, saját pénzén Marlow malmára hajtotta a vizet. De ez egyáltalán nem magyarázta meg azt az igazán hősies, nagyszerű bátorságot, amellyel John Mary védelmében félholtra verte az alkalózt és félholtra verette magát azzal az ijesztő ősz emberrel. Hm... azért itt valami hiba van. Ez a Havlicsek gyanús társaságot szedett össze...

John nemsokára magához tért. A foglyok szomorúan gubbasztottak a padlón, az egykori jacht személyzete betartván a fegyelmet, valamivel távolabb ült az uraktól. Longné és Mary igyekeztek megőrizni nyugalmukat, de ez nehezen sikerült.

- Vajjon mit akarnak velünk? - kérdezte az öreg Burton.

- Váltásdíjat - felelte Long. - Mért bántanának bennünket? Hála Istennek, nem vagyunk szegények, majd fizetünk és ezzel el lesz intézve.

- Bocsánat, uraim - szólt közbe Harrington, a kormányos, - azt hiszem komoly bajban vagyunk. - Láttam köztük egy alacsony, tömzsi fickót, Higginsnek hívják. Ezt a kínai partvidéken mindenhol körözik, híres kalóz.

- Dehát mit akarhatnak mást, mint pénzt? - mondta erre a bejelentésre rémulten Larry, aki nem volt olyan ostoba, mint Havlicsek és sejtette a bajt.

- Hát kérem... - felelte bizonytalanul a kormányos, összenézve a matrózokkal és a szakáccsal, - azt hiszem... ha kiérünk északkelet felé... a hajózási vonalból... akkor legfeljebb az idősebb Burton urat, vagy a Long urat tartják itt... Az már így szokás náluk. Egy embernek a kezeírása elég, hogy a többi hozzátartozót is megzsarolják.

- Megmondhatjuk őszintén! - szólt közbe a szakács. - Nem hagynak ezek élve senkit, még azt sem, akinek a hozzátartozója fizet. Pláne minket, meg a fiatal urakat nyomban elintézik, ha kiértünk abból a vonalból, ahol még az a veszély fenyegeti őket, hogy hajó jön szembe.

Rémülten hallgattak el. John, aki úgy érezte a tudományokba vetett hitével, hogy az atavizmus tökéletesen utat tör papírmasséból készített neveltetésén keresztül, most megrendülten konstataálta, hogy egyáltalán nem fél, inkább diadalt érez és megveti a halált. Hiszen, mondta magában, ősei már ezer halállal néztek szembe nyugodtan, könnyen lehet, hogy dalolva. Érezte, hogy származása vezéri szerepre és sürgős tettekre predesztinálja.

- Mennyi ideig tart, amíg kijutunk a zónából? - kérdezte.

- Ha nem változik a szél, huszonnégy óra alatt - mondta a kormányos.

- Mindenesetre meg fogjuk próbálni felvenni a harcot. Akarnak engedelmeskedni nekem? - mondta John.

- De hogy képzeled ezt?... - nyögte Larry.

- Akárhogy! Ha másképp nem sikerül, férfiak módjára fogunk meghalni és nem hagyjuk egyszerűen leöldödni magunkat - felelte erélyesen. - Aki nem akar velem tartani, az marad. - Mary csodálkozó szemmel nézte. John egyszerre nagyot nött előtte. Milyen elsőrangú ember! Ha egy klubban arculütik, szó nélkül elmegy és itt, ahol életre-halálra megy a játék, igazi férfi. John egy pillanatra bekapcsolódott a lány tekintetébe, de ijedten nézett másfelé. Most, mikor tudatába volt annak, hogy kalóz, minden ízében a Fekete Kapitány gyilkos vére cirkulál, most már csak egyet tehet: távol tart magától mindenkit, aki kedves előtte.

- A fedélzeten jól körülnéztem - szólt a foglyokhoz, akik mint vezérüket vették körül. - A hajó elő részén csak a kormányos állt. Ha elbánunk a kormányossal és megszálljuk a fedélköz fölötti részt, mi kormányozzuk a hajót, tehát előbb-utóbb találkozunk vízijárművel ezen a vonalon és addig meg is fogjuk védeni a pozíciónkat. Kinél van lőfegyver? - A kalózok annyira sem tartottak tőlünk, hogy kikutassák őket. A kormányosnál, két matrónnál, az idősebb Burtonnál volt egy-egy Browning és néhány töltény, körülbelül hatvan lövés. - Burton adja át a revolverét nekem! Én most megpróbálok a szellőztető ablakon kimászni. Remélem, sötét van és az őr az ajtónál azt fogja hinni, hogy egy társa jön. Ha ártalmatlanná tettem, felrohanunk az elő részbe és ha véletlenül mégis van ott a kormányoson kívül más, azt habozás nélkül lelőni. Értitek? - mindezt suttogva, de nagyon határozottan mondotta, - sok beszédre nincs idő. Ha húsz perc múlva nem jövök vissza, akkor végeztek velem!

...Előbb a fejét dugta ki az ablakon és felnézett. A fedélköz korlátja volt mellette. Embert nem látott. Most kiállt az ingadozó hajón az ablak keskeny párkányára. Nem szédült. Ronggyá szakadt ingét, kabátját szinte lehúzta róla a szél és egy pillanatra megcsillant a szakadt ing helyén szabadon látszó medaillon. Erősnek és boldognak érezte magát ahogy ott állt, szemben a süvöltő széllel az éjszakában. Talán ha nem tanult volna annyit az atavizmusról és az átöröklésről, akkor nem mível vele ilyen csodát a szuggesztívó, amellyel beleélte magát egy kalóz nemzedék leszármazottjának helyébe. Könnyen elérte feje felett a fedélzet peremét és csodálattal állapította meg, hogy macskaügyességgel és nesztelenséggel húzódkodik fel... A fedélköznek ez a része teljesen elhagyatott volt. Kabinok falához lapulva osont a hajó orráig és csak annyi ideje volt, hogy behúzódjon egy fülke mögé. Valamelyik kalóz jött arra kötélcsomóval. Elhaladt... John hasoncsúszva ment tovább. Elérte a lépcső lejárataát. Állandóan figyelte magát és megállapította, hogy a legcsekélyebb izgalmat sem érzi. De hiszen a tengeri gyilkosok számára ez az igazi öröm: a veszély és a harc! A kormányos most elfordult és néhány távoli hajó apró fényét figyelte... Ezt a másodpercet használta fel arra, hogy gyorsan felegyenesedve lemenjen a csigalépcsőn. A visszaforduló kormányos még látta eltűnni a lesiető alakot, de nem is gondolt rá, hogy ez más is lehet, mint valamelyik társa. Sietett le... A sötét folyosón a foglyokra egy kalóz vigyázott, törökülésben kuporgott és cigarettázott. Mikor látta a közeledőt, felállt és a lépcső felé sietett...

- Halló! Te vagy az, Bill? Mondd meg a kapitánynak...

A lépcső alján álló kalóz törzse most körülbelül a lesiető John lábának magasságába került. Marlow azonban felismerte a helyzet előnyét és teljes erejével belerugott az ő arcába, aki mint egy rongydarab, zuhant messzire és mozdulatlanul terült el. A foglyok hallották ezt a zuhanást és sápadtan néztek össze. Larry halkán imádkozott. Fordult a kulcs és a nyitott ajtóban ott állt John. De ki ismert volna rá a sanfranciskói jobb körökből? A szeme valami különös lázas fényben ragyogott és mintha egy fejjel magasabbnak látszott volna, ahogy revolverrel a kezében, rongyosan, piszkosan megállt a küszöbön. Rekedt suttogással szólt:

- Egyenként, csendben utánam. A nők maradjanak hátul!

Megrészegülve figyelte magát, amint nesztelen, gyors léptekkel osont fel a lépcsőn. Milyen hatalmas csodája a lappangó természeti erőknek, gondolta. És valóban milyen egyszerű volt ez a jelenség, hogy még egy téveszme is csodát művelhet, ha valaki fanatikus meggyőződéssel hiszi. Hátraszólt:

- A kormányos jöjjön mögöttem! Ha elbántam a kalózzal, álljon a kerékhez és változtassa meg a hajó irányát. A többi nyomban lő, ha bárki megjelenik a közelben!

Kilépett a fedélzetre és gyors léptekkel a kormányoshoz sietett. Ez csak akkor ismerte fel az idegent, mikor előtte állt. Éppen csak hogy kinyithatta a száját, de mielőtt még szólhatott volna, John ökle belecsapott az álla alá, azután elkapta a derekát és egy csavarintással átrepítette a korláton a tengerbe. A tömzsi Higgins valahol a közelben felordított:

- Mi a csoda az, Joe? - És már jött is a lépcsőn, amely az alsó fedélzetről a hajó orrába vezetett. A szakács egy pompás lövéssel éppen a homloka közepén találta el a vén gyilkost, aki visszazuhan, legurulva a lépcsőkön. John odament az elválasztó korláthoz és lekiabált:

- Hatvan lövésünk van! Aki közeledik, azzal végzünk! Adjátok meg magatokat és akkor megkegyelmezzünk mindannyiatoknak! Ha nem, akkor villamosszékbe kerültek!

Ujra visszalépett. Nyugodtan intézkedett. A nőket a csigalépcső korlátja mögött helyezte el és beosztotta az őrhelyeket. Nagyon távolról ismét feltűnt egy hajó lámpája.

A kalózok némán álltak a fedélközben. Körülbelül harmincan voltak. A Fekete Kapitány olyan nyugodt volt, mintha tudomásul sem venné a változást. A leküldött legény felhozta a még mindig eszméletlen Billt. Ott feküdt Higgins is holtan.

- És bizonyára a kormányossal is végzett az az ördög - mondta a kapitány. - Úgy látszik, kimászott a szellőztető ablakon és a csigalépcsőn keresztül visszament, meglepte Billt és kiszabadította a társait. Veszett egy ember, az biztos. A csigalépcsőt biztos, hogy őrzik és ha előlről rohanjuk meg őket, aligha marad valaki élve közülünk. - Körülnézett. - Most én elmegyek. Itt várjatok! Bármi történjék, csak akkor mozdultok, ha egymásután két lövést adok le!

Ebben a pillanatban egy golyó csapott közéjük s az egyik kalóz két kezét a hasára szorítva, összerogyott.

- Amig határozatok, menjetek hátrább, mert halomra lövünk mindnyájatokat! - hallatszott John hangja. A következő lövésre, amely célt tévesztett, a kalózok a hajó tatjára húzódtak. A kapitány meghagyta nekik, hogy félóráig várjanak. A távolból közeledő világos pont cselekvésre sürgette őket. Az ősz ember átlépett a korláton és a fedélzet alsó peremét megfogva, függött a hajó oldalán. Most mintha drótkötélen menne egyik kezével a másikat váltva, jutott előbbre a hajó oldalán. Iszonyú erő kellett ehhez. Így haladt végig, míg eljutott a hajó orráig. Helyben volt. Kissé felhúzódkodott. Elővette a revolverét. Egy lépésre tőle, külön a többiektől, a korlátnak dőlve állt John. Centiméterenként húzódtott föl. A korlát külső

pereménél állt, azután egyetlen szorítással megfogta Marlow torkát és revolverét az oldalához szorította:

- Egy hang és vége! - suttogta.

Mindez másodpercek alatt történt és a sötét helyen a kissé távolabb álló emberek mit sem vettek észre. John nem mozdult.

- Most el fogom eresztani a torkát - suttogta a kalóz, - a revolverét nyomban a tengerbe dobja! Én a Fekete Kapitány vagyok...

John levegőhöz jutott. De képtelen lett volna megmozdulni. Az apja áll mellette... Az apja fogja őt nyomban megölni!... Ernyedten hullott ki kezéből a revolver... Távoli csobbanás hallatszott.

- Most felszólítja a többieket, hogy nincs értelme a küzdelemnek, adják meg magukat! Én innen hátulról öt lövéssel elintézem az egész társaságot és elsősorban magát, ha csak mukkanak! Úgy látok a sötétben, mint a macska!

John fejéből elfújta a hűvös szél zsibbadt tehetetlenségét. Nyugodtan súgta vissza támadójának:

- Ha valóban a Fekete Kapitány vagy, akkor senkit sem fogsz megölni, legkevésbé engem! Én a fiad vagyok! Itt lóg a nyakamban szerencsétlen édesanyám medaillonja a fényképével!

A medaillon tisztán látszott John meztelen mellén. A revolvercső nyomása nem enyhült az oldalán és a rendíthetetlen ember, aki tartotta, nyugodtan súgta a fülébe:

- Nyissa ki azt a medaillont! De jól vigyázzon a kezére!

A medaillon nyitva volt. A hang ismét suttogott:

- Ha van gyufája vagy öngyújtója, gyújtson rá egy cigarettára és közben világítsa meg a képet! Nagyon vigyázzon a kezére!

A gyufa lobbant és a Fekete Kapitány egy másodpercig megpillantotta a hároméves Tom és a szerencsétlen asszony képét. Az arcot, amelyet azóta is minden órában maga előtt látott.

- Most csukd be a medaillont, eredj oda a többiekhez és mondd meg, hogy mindannyiatokat meg foglak menteni, ne lőjjenek, ha jövök!

Utána nézett a távozó Johnnak. Úri ember lett belőle. De a vér nem válik vízzé. Ezt láthatta ma.

Hogy milyen hatással lehetett a Fekete Kapitányra megdöbbentő találkozása a fiával, akit három éves korában látott utoljára, ezt nem lehetett elemezni. Szentimentális érzések bizonyára távol állottak ettől a nyers rablótól, akit azonban félelmetes erején és bátorságán kívül különb intelligenciája is kalózkok vezérévé tett. Itt vénült meg a tengeren, érzelmi kitörésekre nem volt képes. Csak nézett abba az irányba, amerre John elosont. Talán némi jóérzéssel töltötte el, hogy ez az ember, akit a fiának hitt, ilyen nyavalyás emberek között is bátor és erős maradt. És bizonyára érzett még valamit, amit nem tudott megmagyarázni magának. Mert ez a szó, hogy szeretet, távoli ismeretlen fogalom volt az életében. Megszokta, hogy nyugodtan nézze könyörgő áldozatok elpusztítását és közömbösen vegye tudomásul a tájfun tombolását, amely esetleg másodpercek alatt összeroppanthatja a hajót, mint egy tojáshéjját. De azért úgy érezte most, mintha mégis megütötte volna valami a mellét.

- Idehallgassatok! - mondta John a társainak. - Beszéltem a kapitánnyal. Ott áll. Senki se nyúljon a fegyveréhez, amíg nem mondom! - kiáltotta erélyesen, mikor a többiek ijedten a revolverükhöz kaptak. - Nem érek rá magyarázni! Megállapodtam vele, hogy semmi bántó-

dásunk sem történik. Ide fog jönni közénk és mindenki viselkedjék vele nyugodtan, nincs tőle mit tartanunk. Annak dacára, hogy ő a Fekete Kapitány!

Egy pillanatra elakadt a lélekzetük a borzalmas névtől. A Fekete Kapitány hajóján vannak!

- Akkor végünk! - nyögte a szakács.

- Nem lesz bántódásunk! Tudom! - Hogy miért, azt nem mondta meg. Odszólt a korlát felé:

- Ha tetszik, kérem, idejöhet! Bízunk a szavában. És maga is megbízhat bennünk!...

A hatalmas, sötét árny lassú léptekkel közeledett és akinél volt fegyver, annak minden erejét össze kellett szedni, hogy rémülettől görcsösödő ujjai ne rántsák el a ravaszt.

- Távolról egy hajó közeledik! - mondta szokott lassú módján a kapitány. - Jelt adunk, hogy felvegyék magukat. Majd azt mondják, hogy hajótörést szenvedtek és a Friscó sietett segítségükre! Azt hiszem, nem fognak elárulni bennünket...

- Erre mindannyiunk nevében becsületszavamat adom, - felelte John.

A Fekete Kapitány hosszan ránézett. Arckifejezése most is olyan mozdulatlan volt, mint mindig. Odament a hajó orrához. Rövid ideig a drótokkal babrált, azután lement a csigalépcsőn, hatalmas lámpát hozott, meggyújtotta, újra visszatért a drótokhoz és húzta, húzta fel a lámpát, majd a zászlót, amely rövidesen ott lengett erősen megvilágítva a főárbc tetején. Senki sem szólt. Azután előre ment a lejáróhoz és dörgő hangon belekiáltott a sötétbe:

- Hogs, jöjjön ide, a többiek maradjanak a helyükön! - Első pillanatban a vélt diadal örömmoraja hallatszott a háttérből. A kapitány odafordult a többiekhez: - Azt hiszem, nem fog simán menni. Ha verekedésre kerül a sor, egyenként löjjék ki a golyókat, ne pocsékolják hiába a löszert! Valaki állandóan vigyázzon a lépcső feljárójánál! A kormánykereket forgassa négy fokkal nyugat felé! - Közben feltűnt Hogs és most ahhoz beszélt: - Idehallgass! Jelt adtam annak a hajónak, ott a távolban. Félórán belül itt lesz. A foglyokat átadjuk, ők megígérték, hogy nem árulnak el bennünket. Amig ideér a hajó, mindenki maradjon ott, ahol van! Ezt parancsolom! Mondd meg a többieknek is!

- Ez nem lesz jó, kapitány! - mondta Hogs. - Én nem bízom az ilyen emberekben! Nem akarok villamosságba kerülni!

- Nem kérdeztelek! Mondd meg, amit parancsoltam! Akinek nem tetszik, az majd szembeszáll velem! Mehetsz!

A hatalmas lámpa csikorgott fenn, ahogy a szél rázta és a távoli fényes pont növekedett. A kapitány zsebre tette két kezét és megállt John előtt:

- Maga igazi férfi. Mi a foglalkozása?

Úgy kérdezte, mint katonát a feljebbvalója. Nem több érzéssel és nem különösebb érdeklődéssel.

- Doktor vagyok. Filozófus.

Az ősz ember egy pillanatra a vállára tette a kezét és kissé szomorúan nézett a fiú arcába.

- Örülök, hogy az apja büszke lehet magára. És ne féljen. Megmenekülnek innen mind. Az a közeledő fénypont egy cirkáló. Sokkal hamarabb itt lesz, mint valami másik hajó.

Újra zsebre tette a kezeit és a fedélköz sötétje felé nézett, azután csendesen hátra szólt:

- A nők menjenek vissza a korlát mögé, én adom le az első lövést! Vigyázz!

- Halló, kapitány! - hallatszott a morgolódo csoportból, a fedélköz felől. - Semmi kedvünk rá, hogy a hajónkon találják ezeket! Hagyd abba az ostobaságot, mert veled is végzünk!

- Azonnal takarodjatok a fedélközből! - Most egy lövés dördült el a kalózok részéről. A kapitány kivette zsebéből két kezét, egy-egy 45-ös Colt-pisztoly villant fel. Kissé oldalt lépett fedezékül használva a kormányos kajütjét. - Mégegyszer felszólítlak... - most három-négy golyó csapott le a közelébe. - Így is jó, - mormogta és egymásután tíz lövést adott le. A többiek megfogadták a tanácsát és csak egyesével tüzeltek a felbukkanó árnyakra. Larry felkiáltott. Golyót kapott a karjába. Most már tisztán látszott a közeledő cirkáló.

A kalózok közül vagy tíz elesett, a többi rohamra ment. Csodálatos látvány volt a vén kalóz, amint borzalmas ökölcsapásokkal, egyiket, másikat egyszerűen felragadva és behajlítva a többi közé, mint valami mithológiából megelevenedett bosszúálló isten, helyéből talpalatnyit sem mozdulva, verte vissza a rohamot. John egy földönfekvő vasdoronggal harcolt mellette és segítségükre sietett a két matróz is. A cirkálón már figyelmesek lehettek a lövésre, teljes gőzzel jött a hadihajó és tisztán hallatszott, hogy riadót fújnak. Ez lefújta a harcot is. A kalózok most már visszahúzódtak. Elvesztették a játékot. Végig a lépcsőn, a fedélköz egyharmadáig véres, élettelen vagy fetregő alakokkal telt meg. Az egyik matróz betört fejjel feküdt és a szakács ápolta. John teli volt zúzott sebekkel, de csodálatosképpen komolyabb baja nem esett. A Fekete Kapitány homlokáról csurgott a vér és kezét a csipőjére szorítva, leült egy kötél-csomóra.

- Mi baja? - kérdezte John.

- Most már... semmi... - elvette a kezét.

Csúnya szúrást kapott az oldalába. John megrendülten nézte. A barna arc fakó lett és egy kéz szorította meg a kezét, amely már a halál hús, párás állapotába zsibbadt. A csatahajó egy éles fordulattal melléjük kanyarodott és fegyveres matrózok ugráltak át. De John nem törődött vele. Letérdelt az öreg kalóz mellé, mert látta, hogy mozog az ajka és szeretne még mondani valamit. A hideg kéz olyan szorosan fonódott a tenyere köré, hogy szinte eltörte. Marlow egész közel hajolt fülével a Fekete Kapitány arca fölé. Csak ennyit hallott:

- Isten... veled... fiam.

...Nagyanyó nemcsak az unokáján segített, hanem egy bűnös ember szerencsétlen életének szomorú végét is szebbé tette. Abban a hitben halt meg, hogy a fia fogja a kezét. És mint már ebben a regényben más helyen megjegyeztem, ha az ember igazán hisz valamiben, esetleg az sem baj, ha nem igaz. Sokszor a puszta hit is lehet igazi nagy ajándék.

John visszamenőleg szédül

A sebesült és foglyul ejtett kalózokat átvitték a cirkálóra, azután elhelyezték a kirándulókat is a páncélos gyengélkedő-szobájában. Szegény Havlicseket kis hijján otffejleszték guzsbakötve a burgonya-raktárban, ha Larrynak nem jut eszébe, hogy kerestesse. Larry nyomban félrevonta és sokáig beszélgetett vele. Havlicsek szemmeláthatólag izgatott volt és Larry kérlelő. A beszélgetés végén Havlicsek megvalósíthatta régi tervét, hogy abbaahagya a kalandos kalózeletet és kávéházat nyithasson San Franciskóban, ami kevésbé vadregényes elfoglaltság, de mint láthattuk, néha kevesebb kényelmetlenséggel jár.

Johnnak kellemetlen volt a sok méltatás, amellyel a lapok foglalkoztak vele, fogolytársai elbeszélése nyomán és nem tudta, mit feleljen az ujságírónak, aki határozott választ várt tőle arra a kérdésre, hogy milyen módon sikerült pusztán zsebkésével leteríteni egy cápát a víz alatt.

Marlow úgy érezte, hogy származásának szörnyű titkával nem köthet magához egy előkelő leányt. Még kevésbé teheti ezt meg tudatában a vérében nyugvó rossz ösztönöknek, melyek egyszer elemi erővel szabadulhatnak fel, hogy romlásba, bűnbe ragadják. Maryt feltűnően kerülte. Ez annál furcsább volt, mert Mary viszont minden alkalmat megragadott arra, hogy a közelében legyen. Ilyen alkalom volt Fred Marlow estéye is, aki kéthetes szabadságidőről tért vissza, csak azért, hogy a Johnról elterjedt fantasztikus híreket ellenőrizze. A nagybácsi ugyanis meg volt győződve, hogy Johnn összetévesztik valakivel. Ő is konstatalta, hogy a fiú erősen megváltozott. Egy távoli sarokban ült, szomorúan és töprengett. Elhatározta, hogy hosszabb tengeri útra indul. Elmegy messzire. Az atavizmustól most már rettegett és úgy érezte, hogy vonzza a kalózelet.

- Csodálatos szerencse - mondta az öreg Burton, - hogy a Fekete Kapitány az utolsó pillanatban John mellé állt.

- Szegény Tom - mondta Fred, - megmondom most már nektek, hogy a Fekete Kapitány fia kertész volt a minisztériumban és nem régen halt meg. Csodálatos történetét elmondtam az anyámnak is és odaadtam a medaillont, amely őt ábrázolja gyermekkorában, fiatalon elhunyt édesanyjával. Nálad van még, anyám?

John felemelkedett és közelebb jött. Nagyanyó mélyen lehajtotta a fejét. Majd így szólt:

- John elkérte tőlem. A múzeum számára. Nála van.

John néhány kérdést tett fel a nagybátyjának, azután kiszédelt az erkélyre. Egy pillanat alatt megértett mindent. Sokáig bámult ki az éjszakába. Szóval mégiscsak a puha, tudós Marlowok fajtájából származik. Egy kéz érintette meg a vállát.

- Mondja, John, haragszik rám?

Mary volt.

Megfogta a leányt két vállánál és az arcába nézett. Egyszerre nagyon, nagyon örült, hogy mégsem a Fekete Kapitány fia.

- Nem haragszom, Mary, hanem szeretem magát.

...Az első csók általában igen hosszú szokott lenni ifjú és szerelmes embereknél. Ennek a három első csóknak az átlag ideje azonban bizonyára meghaladta volna az országos rekordot, ha az Egyesült Államok sokféle rekordideje között ez a válfaj is szerepel. Ha ez a nagy állam így fejlődik tovább, rövid idő kérdése, hogy bevezessék.

- Én már régen szeretem magát - mondta Mary. - Tudja, hogy mikor kint állt azon a keskeny párkányon, sikoltozni szerettem volna?

John hirtelen ott látta magát állni a dülöngélő hajó oldalán és szédülni kezdett, sőt ijedtében szívdobogást kapott.

Hiába! Vér nem válik vízzé.

VÉGE.